

Inhoud

1. Inleiding	9
2. Cannabis: wat is het en hoe werkt het?	15
A. De plant en haar chemische structuur	15
B. Natuurlijke versus synthetische cannabisproducten	17
C. De werking van cannabis	19
I. Cannabinoïde receptoren	20
II. Endogene en exogene cannabinoïden en hun effect op ons lichaam	21
III. Inhibitorische en excitatorische neurotransmitters	22
IV. Invloed van het endocannabinoïde systeem op de ontwikkeling van afhankelijkheid en misbruik	23
V. Opname van THC volgens wijze van gebruik	24
D. Effecten en risico's van cannabis	26
E. Medicinale toepassingen van cannabis	30
F. Besluit	32
3. Prevalentie van cannabisgebruik in België in Europees perspectief	35
A. Toenemend experimenteren maar daling van recent gebruik	35
B. Gebruik onder jongvolwassenen (15-34 jaar) hoger dan onder ouderen	37
C. Zorgelijk gebruik door kwetsbare groep 12-18-jarigen	38
D. Besluit	40
4. Het huidige cannabisbeleid in België: in welke mate heeft het zijn doelen bereikt?	43
A. De evolutie van de Belgische drugswetgeving en het beleid sinds de jaren 1920	43
I. Ontstaan	43
II. Parlementaire werkgroep drugs	44

III.	Federale drugsnota	45
IV.	Wetshervorming van 2003	45
V.	Tussenkomst Grondwettelijk Hof	47
VI.	Recente wijzigingen	47
VII.	Wettelijke stand van zaken en de strafvervolgingspraktijk	48
VIII.	Een aantal cijfers over de uitkomsten van de strafvervolgning	50
B.	In welke mate heeft het Belgische cannabisbeleid zijn doelen bereikt?	51
I.	Trends in het problematische cannabisgebruik	52
II.	De paradox van de repressieve aanpak en zijn gevolgen	53
C.	Besluit	55
5.	De evolutie van het internationale cannabisbeleid	57
A.	De eerste pogingen tot beheersing van cannabis	57
I.	Het eerste Opiumverdrag van Den Haag van 1912	57
II.	De drugsverdragen van de Volkenbond en de eerste nationale wetten	59
B.	Het huidige drugscontrolesysteem en het huidige debat	60
I.	Het Enkelvoudig Verdrag van 1961	60
II.	Het Verdrag inzake Psychotrope Stoffen van 1971	62
III.	Het Verdrag tegen Sluikhandel van 1988	62
IV.	De 'Weense Consensus' en zijn critici	63
V.	De VN General Assembly Special Session van 2016 en de 'flexibiliteit' van de drie VN-verdragen	65
VI.	De hervormingsmogelijkheden van het internationale drugscontrolesysteem	67
C.	Het Europees kader	68
I.	Het Schengenakkoord van 2000	69
II.	Het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie van 2009 en het Kaderbesluit 2004/757/JBZ	71
III.	De Europese Drugsstrategie voor 2013-2020	72
IV.	De studies van Van Kempen en Fedorova	73
D.	Besluit	75
6.	De hervormingen van het cannabisbeleid in verschillende rechtsgebieden	77
A.	Decriminalisering en depenalisering van cannabisgebruik	78

B.	Het Nederlandse coffeeshopsysteem	81
I.	De evolutie van het Nederlandse gedoogbeleid	81
II.	Het huidige debat	84
C.	Medicinale marihuanaprogramma's	89
D.	Cannabis social clubs in Spanje, België en elders	90
E.	Het commerciële model in enkele Amerikaanse deelstaten	97
F.	Het cannabismodel in Uruguay	100
G.	Besluit	102
7.	De ervaringen met legale psychoactieve substanties	103
A.	De schade van tabak- en alcoholgebruik	103
B.	Enkele aspecten i.v.m. de regulering van tabak	106
C.	Enkele aspecten i.v.m. de regulering van alcohol	111
D.	Enkele aspecten i.v.m. de regulering van geneesmiddelen	113
E.	Commercialisering: een goed idee?	115
F.	Besluit	121
8.	Opties inzake regulering van cannabis: prohibitie, commercialisering en de tussenliggende opties	123
A.	Barrières voor een maatschappelijk debat over regulering	123
B.	Het spectrum van beleidsopties inzake cannabis	125
I.	Het Alaska-model: thuiesteelt voor persoonlijk gebruik	129
II.	Cannabis social clubs: het coöperatieve model	131
III.	Licentiesysteem voor non-profitorganisaties	132
IV.	Overheidsmonopolie	133
V.	Het coffeeshopmodel (en varianten)	134
VI.	Competitieve, gereguleerde modellen	135
VII.	Medicinale cannabisprogramma's	136
C.	Besluit	139
9.	Aanbevelingen voor een nieuw Belgisch cannabisbeleid	141
10.	Bibliografie	151
	Bijlage – Definitie van juridische concepten	177